

HELSINGBORG
Socialförvaltningen
Utvecklingsenheten

12 steg på Västergård

Mål och nytta

Metodtest - mål och nytta

Två metodstödjare från verksamhetsområde Vuxen har genomfört intervjuer med personer som har genomgått 12-stegsbehandling på Västergård. Intervjuerna har varit semistrukturerade, formen skapar en öppen dialog och innebär att intervjun kan delvis styras av invånaren genom att de själva får sätta ord på vad som har varit viktigt för dem. Medarbetare som arbetar på Västergård har därefter tagit del av, reflekterat kring och analyserat det anonymiserade materialet samt delat erfarenheter kring det som uppkommit.

Denna rapport är en sammanställning av några av de behov som identifierades under intervjuerna samt några av de insikter och utvecklingsområden som medarbetarna kom fram till utifrån invånarens upplevelse av behandlingen på Västergård. Citat som återges i rapporten kommer direkt från intervjuerna och används för att beskriva den upplevelse dessa personer har av 12-stegsprogrammet.

Mål och nytta: 12 steg på Västergård

Fakta

- 11 personer har blivit tillfrågade och 8 har tackat ja till intervju.
- Det är 5 män och 3 kvinnor i åldrar mellan 28-71 år som intervjuats.
- De som intervjuats har haft kontakt med SOF allt från över 20 år till ett par månader.
- På frågan om de upplever om stödet de fått från 12 stegsbehandlingen har varit till nytta svarar samtliga 8 att de upplever att de har haft nytta av stödet.
- Flera har gett högsta poäng 5.

**”Mina ögon har öppnats. Jag har fått modet att
välja bort alkohol och modet att tro på mig själv.”**

Början till ett nytt liv

Flera av de vi intervjuat berättar att behandlingen har inneburit början till ett nytt liv. Många har levt ett hårt och destruktivt liv innan behandlingen och har skadat såväl sig själva som andra i sin närhet under sitt missbruk.

Att påbörja 12-stegsbehandlingen har varit ett första steg i att läka och få modet att börja tro på sig själv igen.

"Tiden innan var för jävligt. Söp rejält och bodde ute. Har bott ute under många år, har supit bort tre lägenheter. Kände att jag hade fått nog och bad min soc om hjälp. Hjälpn blev först avgiftning i Malmö, därefter direkt till Västergård och behandlingen."

"De har lyft mig, fått mig att tro och hitta mig själv. Periodvis har jag haft väldigt låga tankar om mig själv, då har de påmint mig om mitt värde och fått mig att tro igen."

Möjligheten att bo på Västergård

Mål och nytta: 12 steg på Västergård

2023-08-22
Sida 6

Möjligheten att bo på Västergård

-En nyckelfaktor för en framgångsrik behandling

Samtliga av de vi intervjuat har bott på Västergård under behandlingstiden även om de har haft en egen lägenhet. Möjligheten att bo på Västergård lyfts av samtliga som en framgångsfaktor och upplevs ge bättre förutsättningar för att kunna fokusera på behandlingen.

*"Nervöst, oroligt, otryggt till en början.
Tacksam över möjligheten att få bo på
Västergård under behandlingstiden samt att
jag träffat några i personalgruppen sedan
tidigare, det lugnade mig."*

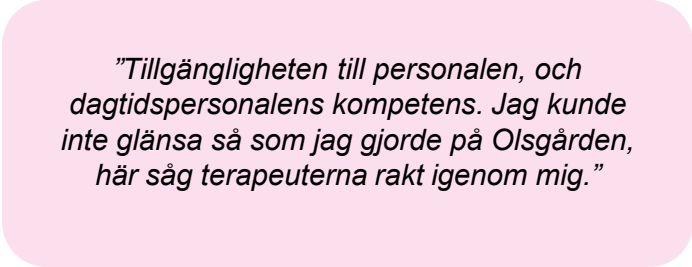

*"Att jag fick bo på Västergård
trots att jag hade en egen
lägenhet, det kan ha varit
avgörande i mitt fall."*

Personalens empatiska raket

Personalen på 12-steg uppfattas som kompetent, kunnig och har ett bemötande som får varje individ att känna sig sedd. Flera nämner att de verkligen uppskattar att personalen har varit tillgängliga och tagit sig tid till samtal även utanför behandlingen. De har känt sig lyssnade på, förstådda och tagna på allvar.

Några nämner att de känner att kommunikationen har underlättats av att flera i personalen har egen erfarenhet av att själva ha levt med missbruk.

”Tillgängligheten till personalen, och dagtidspersonalens kompetens. Jag kunde inte glänsa så som jag gjorde på Olsgården, här såg terapeuterna rakt igenom mig.”

”Bemötandet av personalen, de tog sig alltid tid. Jag upplevde att de var både omtänksamma och intresserade av just mig. En fin känsla. De var medmänskliga. Jag skulle aldrig tveka att kontakta någon i personalen om eller när jag skulle behöva det.”

”Terapeuterna hade egen erfarenhet och det märktes för de tryckte på rätt knappar.”

"Deras empatiska raket, förstår du då vad jag menar? Gick inte att dribbla."

"Bemötandet, känslan av att bli förstådd, tagen på allvar och lyssnad på. Det har varit otroligt värdefullt för mig. Framförallt i behandlingen men också samtalen utanför behandlingen. Det fanns ett intresse för mig och det har betytt mycket."

Helhetsupplevelsen – miljön och det praktiska

Västergårds 12-stepsbehandling startade januari 2022 och flera av de som intervjuats var bland de första att påbörja sin behandling på Västergård. Även om samtliga framhåller behandlingen som det viktigaste är det flera som vittnar om att det tog tid innan allt var på plats såväl med struktur såsom möbler och en fungerande miljö att vistas i.

"När jag började i min behandling så fattades det både stolar och mattor, det kändes inte så färdigt och välplanerat. Synd."

"Miljön, när allt kommit på plats med möbler och struktur. Tryggt och det gick att fokusera."

Lösa problem med miljön

Några berättar om att de har haft en del problem på sina rum med avloppslukt och att det för dem varit svårt att använda sin toalett. Att känna att miljön är hemtrevlig och fin ger en signal att man är värd något, det blir en viktig del av helhetsupplevelsen. Detta blev bättre under årets gång men viktigt att ha med som en förbättringspotential.

"De skulle fått ordning på avloppet, det luktade verkligen jätteilla och några av oss kunde inte ens använda sin toalett."

Ett format som förbinder

Vissa av de som blev intervjuade upplevde att formatet var väldigt strikt och att det fanns mycket kontroll, men vi ser även de som efterfrågar mer kontroll. Just vad man lägger i begreppet strikt är inte helt klart. Enligt personalen finns regler kring att man inte får ha mobilen i möten, att man inte får anteckna eller ha keps under mötena, men det är i dagsläget oklart om det är det som menas med strikt.

Det är ett intensivt program vilket de flesta har uppskattat även om det har krävts en viss inväpningsperiod. Det finns även de som anser att vissa av mötena skulle ha varit frivilliga.

"Det var väldigt strikt, vilket jag stundtals tyckte var jobbigt, men också professionellt."

"Till en början motigt och jobbigt. Efter någon vecka in i behandlingen vände de helt, jag fick nytt hopp och livet tillbaka. Det kändes väldigt rätt!"

"Tycker att det skulle varit mindre tvång. Till exempel att man skulle gå på möte 3-4 gånger per vecka. Möte är inget som passar mig, så varför ska jag tvingas att gå dit. Hade det varit frivilligt hade jag nog höjt lite."

Koll och kontroll

Finns kanske även olika uppfattning kring rutin och kontroll. Att personalen kollar lägenheten för att se att man inte röker, att det är städlat o.s.v. ses av personalen som ett rutinuppdrag, men kan upplevas som kontroll av de boende. Det är viktigt att förstå att alla upplever olika, för en del kan en fråga som ställs för att man bryr sig upplevas som kontroll. Oavsett är det viktigt att det finns en medvetenhet och tanke kring koll och kontroll.

"Det var mycket kontroll av personalen, kändes inte alltid okej. Inte för återfallsrisk utan mer som det var deras bekymmer. Strukturen var usel i början."

Balans mellan aktivitet, vila och kunna vara själv

Några av de intervjuade efterfrågar organiserade aktiviteter på helgerna. Veckodagarna var intensiva och flöt på rätt bra men när det inte fanns program kändes ensamheten stor vilket för vissa väckte en oro för att man inte skulle klara att hålla sig nykter.

Att lära sig att vara för sig själv, att ta initiativ till aktivitet, men också att lära sig att vila är en viktig del av programmet. Det kan också vara en av de största utmaningarna för de som deltar. Det är en balansgång mellan att stötta individerna att ta egna initiativ och samtidigt inte coacha till den grad att personalen tar över aktiviteten.

”Att det ingick ”samkväm” någon kväll eller dag i veckan, till exempel att man lagade mat och åt tillsammans, det kunde ingått i behandlingsplanen. Det är många som är ensamma och kanske har svårt för det sociala. Då kunde ett sånt upplägg underlätta.”

”Mer programinnehåll på helgerna att delta i. Det var ensamt och det var då tankarna kom att jag inte skulle klara det.”

Meningsfull aktivitet och sysselsättning nyckelfaktor

Flera av de vi intervjuat nämner behovet av att ha något att göra, och att veta vad som blir nästa steg efter behandlingen är avslutad. Att ha en meningsfull sysselsättning att gå till efter behandling är en viktig nyckelfaktor för att bibehålla goda vanor och rutiner som påbörjats under behandlingen.

”Vill ha mycket att göra då jag har svårt för ensamheten. Men just nu har jag nog för mycket att göra. Kanske kommer jag igång med G7 lite längre framåt igen.”

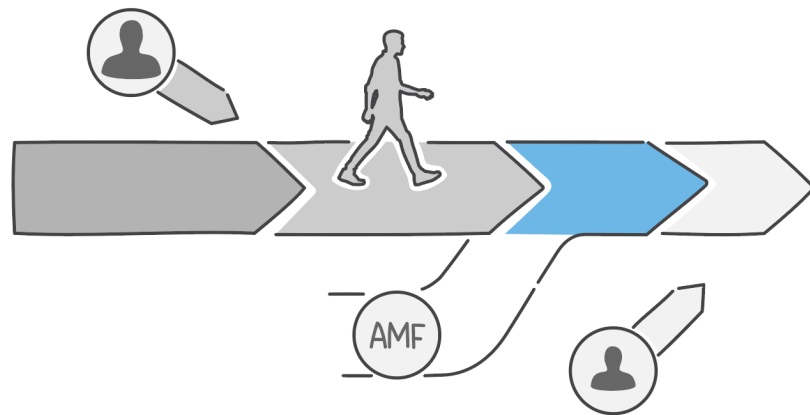

Ökad samverkan för nya nätverk efter behandling

Det finns behov av att koppla ihop processerna mer och det behöver finnas en tydligare länk mellan behandling och AMF. Det finns ofta en oro inför ensamheten när behandlingen är avslutad. När man lämnar missbruket kanske man även lämnar sitt nätverk och det finns då ett behov av att hitta nya friska nätverk när man valt att lämna missbruket.

Vi ser här behov av att samverka med flera olika partners för att skapa förutsättningar för att hjälpa till att hitta nya nätverk för de som genomgår behandling och att denna process sker parallellt med behandlingen.

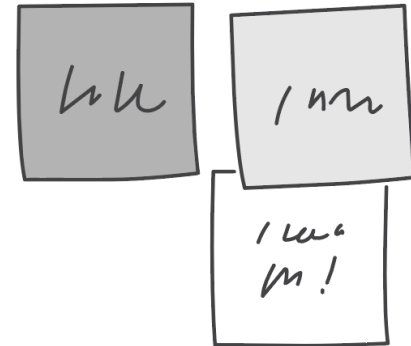
Blandade grupper är bra, men även enskilda samtal

Flera av de vi intervjuat beskriver att de har sett det som positivt att gruppen är blandad i såväl ålder som kön men att det finns vissa saker som man helst kanske inte pratar om i grupp. Att det därför är viktigt att det finns utrymme för enskilda samtal.

Såväl män som kvinnor har uppskattat möjligheten till enskilda samtal och de har upplevt att det har funnits god tillgänglighet till dessa samtal.

Att våga planera framåt

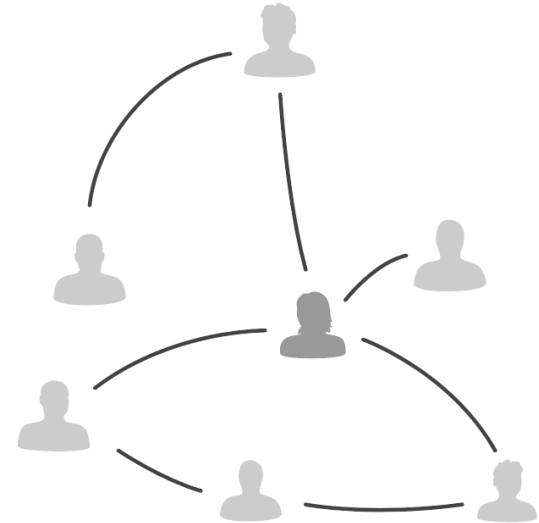
Flera nämner att behandlingen har hjälpt dem att våga planera framåt, att prata om drömmar och vart man vill vara ett år framåt. Det har hjälpt dem att sätta upp rimliga delmål som känts överkomliga men som tagit dem i rätt riktning. Flera nämner att de fått hjälp att återuppta kontakter med familj, barn och barnbarn vilket har varit mycket viktigt och betydelsefullt.

Nätverkets betydelse för att läka och komma vidare

Flera av de intervjuade framhåller hur viktigt det sociala nätverket är och vilken betydelse det har för förändringsprocessen. Hur personen uppfattar sig själv utifrån omgivningens stöttning och reaktioner har stor inverkan på behandlingen och har även stor betydelse för om man ska kunna fortsätta att avstå från missbruk när behandlingen är över.

Viktigt att involvera anhöriga eftersom annars ändras bara de individer som gått behandlingen men resten av nätverket står still.

"Barn och barnbarn. Jag har tidigare varit rädd för att bli avvisad."

"Min mamma och syster återupptog kontakten med mig under min behandling, det har påmint mig om hur viktigt det är att jag håller mig nykter."

"Även min tjej har varit viktig för mig. Hon har stöttat och peppat mig, vi har liksom gjort det här tillsammans men ändå inte."

Bostad en rättighet med höga trösklar

Varje person ska kunna leva ett tryggt, lugnt och värdigt liv. Utan en egen trygg bostad kan man inte heller leva ett tryggt liv. Flera av de som gått på behandlingen hade inte en egen bostad att återvända till efter behandlingen. Oron över vart och när man ska flytta gjorde att man inte kunde fokusera på behandlingen fullt ut.

Även om flera av de som genomgått behandling skulle klara att bo själva är tillgången till bostadsmarknaden låg på grund av betalningsanmärkningar och låg inkomst. Här behöver staden ta ett gemensamt grepp för att få en fungerande flyttkedja och riva sociala hinder för en egen bostad.

"Det borde gå snabbare och vara smidigare gällande vart man ska flytta efter sin behandling. Många som inte hade någonstans att bo efteråt och det skapade mycket oro. Hade varit bättre om det varit löst från dag ett (eller i alla fall i början av behandlingen), då slapp man lägga en massa tid på att oroa sig och kunde i stället fokusera till hundra procent på behandlingen och sig själv."

Har stödet varit till nytta?

Intervjupersonerna fick frågan, "På en skala från 1-5 vilken nytta har du haft av stödet du fått från personalen på Västergård?"
Alternativ 1 är ingen nytta alls och 5 är maximal nytta.

Samtliga svarar att de haft nytta av stödet, det vill säga att man värderar det till 3 eller högre och medelvärdet ligger på 4,13

5	5	5	4	4	4	3	3	100 %
---	---	---	---	---	---	---	---	----------

Medelvärde 4,13

På vilket sätt har behandlingen påverkat dig?

Fått insikt och insett att "livet inte är kört". Närmre kontakt med barnen. Nu firar jag både födelsedagar och jul tillsammans med dem.

Stärkt min självkänsla. Fått mig att förstå och inse vad jag behöver göra för att hålla mig helt nykter.

"Massor! Jag är drogfri, inte kriminell, ändrat på hela min livsstil – både i tanke och sätt att vara. Jag går på NAMöten, har till och med kaffekokning på tisdagar. Jag har fått hjälp och verktyg att använda mig av när det känns jobbigt och när jag tidigare "tagit nåt"."

Lärt känna mig själv. Fått tillbaka min självkänsla och hittat mig själv igen. Jag har också lärt mig att hitta lösningar på de problem som jag stöter på. Jag har tränat massor på att säga NEJ.

Funnit en ny gemenskap, har hittat motivationen för att bli drogfri.

Drömbehandlingen

På frågan om hur en drömbehandling skulle se ut så säger flera att den behandling de fått på Västergård har varit något av en drömbehandling för dem.

Några nämner att de skulle önska att behandlingen var lite längre, 12 veckor istället för 10, och några önskar att efterbehandlingen var lite längre.

Någon pratar med oro kring att behöva skrivas ut från eftervården om man tar ett återfall och hade önskat att det inte var så strikt utan att det skulle gå bra att fortsätta om man var ärlig och berättade.

Flera nämner att de uppskattar att det gick fort att få behandling och att de denna gången inte behövde vänta vilket gjorde att de kunde börja när motivationen fanns vilket är en viktig förutsättning för en framgångsrik behandling.

Socialförvaltningen har gjort ett bra jobb! Jag uppskattar att det gick fort från det att jag sökte behandling till dess att jag skrevs in, hade det inte gått så fort är risken att jag hade återfallit igen. Min handläggare tog mig och det jag sa på allvar. Alla som är drogfria och vill in i behandling borde få den möjligheten direkt och inte vänta.

Vad kan bättre?

Någon lyfter att personalen gör olika och att det borde vara bättre struktur på behandlingsplaner och på eftervården.

Någon meddelar att de inte blåst eller lämnat UP någon gång under behandlingstiden vilket de reagerat på och tyckt varit märkligt.

Boendesituationen – att boende är löst innan behandlingen påbörjas.

Finns även en önskan om mer återfallsprevention då det är utanför behandlingen som man prövas.

Förbättringsarbetet framåt

Aktör: Medarbetare

 Arbetsgrupp

 Organisation

Utvecklingsområde

Hur säkerställer vi goda förutsättningar för struktur och uppföljning under behandlingstiden?

Hur skulle vi kunna skapa förutsättningar för de som går behandlingen att hitta nya nätverk/återuppta nätverk?

Hur skulle vi kunna förbättra kopplingen mellan sysselsättning och behandling?

Aktiviteter

Verksamhetens personal har fått utbildning i att arbeta med genomförandeplaner.

Utöver ordinarie uppföljning bokas extra uppföljningar med socialsekreterare vid behov. Den sociala dokumentationen är av stor vikt för att uppföljningen ska bli värdefull.

Information om föreningar och volontärarbete på KC ska finnas på Västergård.

Följ upp i genomförandeplan

Utforska kontakt med familj och anhöriga

Socialsekreterare ska inför beviljande av Västergård ha planerat vad som blir nästa steg och påbörjat parallell planering så det inte blir glapp mellan behandling och sysselsättning.

Material om olika sysselsättning ska finnas på Västergård

Förbättringsarbetet framåt

Aktör: Medarbetare

 Arbetsgrupp

 Organisation

Utvecklingsområde

Hur skulle vi kunna arbeta mer proaktivt med återfallsprevention och eftervård

Hur skulle vi kunna få en bättre boendemiljö för de som bor på Västergård under behandlingstiden (t.ex. fungerande toalett)?

Hur skapar vi en bättre upplevelse och balans mellan koll och kontroll?

Aktiviteter

I samband med uppföljning och/eller avslutningssamtal ska personal delge sin bedömning av klientens fortsatta behov av insatser, vård eller återfallsprevention.

Frågan är hanterad med hyresvård

Tydlighet och transparens kring varför lägenhetskontroller genomförs

Klienten ska ges möjlighet att påverka när/vid vilken tid lägenhetskontroll ska ske.

Förbättringsarbetet framåt

Aktör: Medarbetare

 Arbetsgrupp

 Organisation

Utvecklingsområde

Hur kan vi säkerställa att det finns en plan för boende efter behandlingen innan behandling påbörjas?

Hur skulle vi kunna få en fungerande flyttkedja och riva sociala hinder för egen bostad?

Hur skapar vi goda förutsättningar till att kunna bevilja behandling när motivation finns?

Aktiviteter

Utvecklingsområdet är lyft på organisationsnivå

Utvecklingsområdet är lyft på organisationsnivå

Utvecklingsområdet kommer att lyftas till organisationsnivå